

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๕๓

วันพฤหัสบดีที่ ๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๘
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
วันนี้มีสมาชิกมาร่วมการประชุม ๑๔๖
คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้
ดำเนินการประชุมทำหน้าที่ร่างรัฐ-
ธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน
จะแจ้งต่อที่ประชุม สำหรับวันนี้ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงาน
การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำ
หน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕๒ จะมี
ท่านผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการ
ใดบ้าง

(ไม่มีสมาชิกขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข
ประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เมื่อไม่มีท่านผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข
ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้รับรองรายงาน

การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่
ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕๓

ระเบียบวาระที่ ๓ ร่างรัฐธรรม-
นูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะ
กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญยกร่าง
เสร็จแล้ว ค้างการพิจารณาจากคราว
ประชุมครั้งก่อน

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำ
ที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งก่อนนั้นในการประชุมยังค้างอยู่ใน
หมวด ๖ อรรถนิธิบัญญัติ ในส่วนที่ ๔
ได้อภิปรายยังไม่เสร็จ คือ บทที่ใช้แก่
สภาทั้งสอง เพราะฉะนั้นต่อไปขอให้
อภิปรายต่อไปได้

(ไม่มีสมาชิกผู้ใดอภิปราย)

LIART

ประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
สำหรับในส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาพ
สอง เมื่อไม่มีท่านสมาชิกผู้ใดอภิปราย
ข้าพเจ้าขอให้อภิปรายในส่วนที่ ๕ การ
ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ต่อไปขอเชิญ
อภิปรายได้

(ไม่มีสมาชิกผู้ใดอภิปราย)

ประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ :
สำหรับในส่วนที่ ๕ การประชุมร่วมกันของ
รัฐสภา เมื่อไม่มีท่านสมาชิกผู้ใดอภิปราย
ข้าพเจ้าขอให้อภิปรายในหมวด ๗ อำนาจ
บริหาร ต่อไป ขอเชิญอภิปรายได้

นาวาเอก โอภาส จามิกรณ์ :
ตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ได้ร่างไว้ในมาตรา ๑๓๙ ว่า "ผู้ดำรง
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอื่น
จะเป็นสมาชิกรัฐสภามีได้" นั้น ข้าพเจ้า
มีความเห็นว่า ควรจะได้กำหนดเกี่ยวกับ
การห้ามมิให้ดำเนินธุรกิจ เพื่อการค้า
เพิ่มเติมเข้าไปในมาตรา^{๑๓๙}ดังกล่าว เพื่อจะ
ทำให้มีบัญญัติแน่นอนลงไปว่า ผู้ดำรง
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก็ดี หรือรัฐมนตรี
อื่น ๆ ก็ดี จะทำธุรกิจเพื่อการค้า
กำไรทั้งโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม
ที่ข้าพเจ้าเห็นว่า ควรจะกำหนดห้าม
ให้รัฐมนตรีดำเนินธุรกิจเพื่อการค้าไว้
รัฐธรรมนูญนั้น ก็เพราะว่า การ

ปกครองของประเทศไทยเราได้ให้อำนาจ
ไว้แก่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมาก-
มายเหลือเกิน จนเป็นเหตุให้ผู้คนอยาก
จะเป็นรัฐมนตรีกันนัก ที่จริงผู้ที่ได้มี
โอกาสดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก็ดี
หรือรัฐมนตรีอื่นก็ดี นับว่าเป็นผู้ที่ได้รับ
เกียรติอันสูงสุดที่หน้าภาคภูมิใจอย่างยิ่ง
ซึ่งควรแล้วที่บุคคลระดับนี้ จะต้องถึง
พร้อมด้วยการเสียสละผลประโยชน์ส่วน
ตัวเพื่อประเทศชาติ โดยเข้ามารับผิด-
ชอบทางการเมืองจริง ๆ มิใช่เข้ามาเล่น
การเมือง แต่นั่นแหละจากประวัติศาสตร์
ไทยเรา เคยปรากฏว่า ได้มีนักการเมือง
รัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี บางคนในบาง
ยุคบางสมัยได้ดำเนินธุรกิจเพื่อการค้า
ในระหว่างดำรงตำแหน่งอยู่ โดยใช้
อำนาจหน้าที่ให้ได้มาซึ่งประโยชน์ส่วน
ตัวและพวกของตนด้วยวิธีการค้าแบบ
อภิสิทธิ์บ้าง การค้าแบบผูกขาดบ้าง
การค้าแบบเสือนอนกินบ้าง และอื่น ๆ
ล้วนแล้วแต่ยังผลให้เกิดความเดือดร้อน
แก่ผู้ประกอบสัมมาอาชีพะ ซึ่งนอกจาก
จะไม่เป็นธรรมแก่สังคมแล้วยังเป็นการ
บ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศชาติอีก
ด้วย การห้ามมิให้รัฐมนตรีดำเนินธุรกิจ
เพื่อการการค้า นั้น ที่จริงก็ไม่ใช่ของ

ใหม่อะไรเพราะเคยมีบัญญัติไว้แล้วในรัฐธรรมนูญบางฉบับก่อน ๆ เช่นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พุทธศักราช ๒๔๙๒ ในมาตรา ๘๐ และมาตรา ๑๔๓ เป็นต้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับที่สภาร่างรัฐธรรมนูญกำลังทำการร่างอยู่นั้น ร่างเพื่อใช้ในอนาคต ฉะนั้นถ้าหากจะห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอื่นดำเนินการใด ๆ เพื่อการค้ากำไรไว้แล้วก็จะเป็นการป้องกันมิให้เรื่องที่ไม่ดีซึ่งปรากฏมาแล้วในอดีต เกิดซ้ำขึ้นอีกในอนาคต และยังจะทำให้ได้รัฐบาลที่ประกอบด้วยนักการเมืองที่เสียผลประโยชน์ตน มีเจตนาเข้ามารับผิดชอบทางการเมืองจริงๆ เท่านั้น เข้ามาบริหารกิจการบ้านเมือง ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงใคร่ขอทราบเรียนถามคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่า ทางคณะกรรมการมีแนวความคิดและเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่จะห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอื่นดำเนินการใด ๆ เพื่อการค้ากำไรไว้อย่างไรบ้างจึงมิได้เขียนไว้ในร่างนี้

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราชบุปผสรพี (ประธานกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ) :

คณะกรรมการมิได้เขียนไว้ ก็เพราะไม่ได้มีมติของสภาให้ไป คือถ้าจะมีก็ถือว่าเป็นหลักการสำคัญอย่างเช่น มาตราที่ห้ามสมาชิกผู้มีเกียรติอย่าง ที่ห้ามไม่ให้ท่านสมาชิกสภาอย่างนี้ถือว่าเป็นข้อสำคัญมีมติของสภา คณะกรรมการร่างตามนั้น แต่ว่ากรณีที่ท่านสมาชิกท่านท่านก็มีสิทธิที่จะแปรญัตติได้

นายสมภพ โหตระกิตย์ : กระผมก็มีประเด็นที่อภิปรายเกี่ยวกับมาตรา ๑๓๑ เช่นเดียวกัน คือในมาตรา ๑๓๑ บัญญัติว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอื่นจะเป็นสมาชิกรัฐสภามิได้ หลักการก็เป็นที่ยอมรับว่าได้ผ่านการอภิปรายความเห็นชอบของสภามาแล้ว แต่การที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติหลักการไว้แต่เพียงเท่านี้ กระผมเห็นว่าไม่เป็นการเพียงพออาจจะทำให้เกิดปัญหาในอนาคตต่อไปได้ เพราะเหตุที่ว่าหลักการที่ห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นสมาชิกสภานั้น ในทางปฏิบัติไม่ได้หมายความว่า จะแต่งตั้งสมาชิกรัฐสภาเป็นนายกรัฐมนตรีไม่ได้ อาจจะแต่งตั้งได้ แต่ทว่าสมาชิกรัฐสภานั้น จะต้องลาออกจากความเป็นสมาชิก

เลือกก่อนจึงจะเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีได้ เมื่อในทางปฏิบัติอาจจะกระทำได้เช่นนั้น กระผมคิดว่าเราจะต้อง พิจารณาต่อไปว่า ในกรณีจำเป็นที่จะต้องแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี จากสมาชิกสภาแล้ว ก็ย่อมจำเป็นที่จะต้องให้สมาชิกสภาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาจะว่างลงและมีสิ่งที่น่าคำนึงอย่างยิ่ง ถ้าหากว่าเป็นการแต่งตั้งภายหลังที่มีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อมีการเลือกตั้งขึ้นมาแล้วและมีตำแหน่งสมาชิกสภาว่างลงเช่นนั้นก็จะทำให้มีการเลือกตั้งใหม่ ปัญหาที่จะต้องพิจารณากันต่อไปว่า เมื่อรับหลักการที่จะห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นสมาชิกแล้วและจำเป็นต้องแต่งตั้งจากสมาชิกสภาและเกิดมีตำแหน่งว่างลงเช่นนั้นจะทำอย่างไร จะถือหลักให้มีการเลือกตั้งกันใหม่เช่นนั้นหรือในกรณีที่มีตำแหน่งสมาชิกว่าง นี่เป็นประเด็นสำคัญซึ่งในร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้แก้ปัญหานั้นเองแล้วเลย สำหรับในต่างประเทศที่เขายอมรับหลักการที่ห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นสมาชิกนั้น อย่างเช่นประเทศนอร์เว สวีเดน ลักเซมเบิร์ก ฝรั่งเศส เขาได้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างแจ่มชัดว่า ในกรณีจำเป็นต้องแต่งตั้ง

สมาชิกมาเป็นรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีนั้นเขามีวิธีการแก้ไขไว้โดยไม่ใช้วิธีการให้เลือกตั้งใหม่ เพราะเห็นว่าจะเป็นการเสียเวลาและเปลืองเงินเปลืองทอง วิธีการที่เขากำหนดก็อาจจะเป็นไปในรูปแบบให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนสำรองไว้ ถ้าหากแต่งตั้งสมาชิกเป็นรัฐมนตรีก็ให้ผู้แทนสำรองนั้นเป็นสมาชิกสภาหรือให้สมาชิกคนที่ได้คะแนนรองถัดลงไปเป็นสมาชิกขึ้นแทนคนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือมีมตินั้นก็ให้ระยะเวลา ๓ เดือน ว่าในระยะเวลา ๓ เดือนนั้นยังให้คงเป็นสมาชิกอยู่ได้ แต่เมื่อพ้น ๓ เดือนแล้วจะต้องเลือก ต้องลาออกจากความเป็นสมาชิก นี่เพื่อการยืดหยุ่นว่า ถ้าหากรัฐบาลไม่ได้รับความไว้วางใจก็ไม่จำเป็นต้องลาออกจากสมาชิก เหล่านี้เป็นวิธีการที่เขาได้กำหนดป้องกันเอาไว้สำหรับหลักการที่ห้ามมิให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นสมาชิกมิได้ แต่ทว่าตามร่างของกรมการยกร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้เขียนแก้ปัญหานั้นไว้เลย กระผมจึงขอทูลถามท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้คำนึงถึงข้อการแก้ไขเหล่านี้หรือไม่

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ (ประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ) : คณะกรรมาธิการได้พิจารณาความข้อนี้แล้ว ก็เห็นว่าหลักการที่สภาได้ลงมติไปนั้นว่า ไม่ให้เป็นสมาชิกสภา เพราะฉะนั้นวิธีการก็เป็นอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กล่าวคือหมายความว่า ถ้าตั้งสมาชิกสภาเป็นรัฐมนตรี สมาชิกสภา ก็จะต้องลาออกจากตำแหน่งสมาชิกเมื่อเป็นเช่นนั้นตำแหน่งก็ว่างอยู่ เมื่อตำแหน่งว่างอยู่ก็เป็นไปตามเกณฑ์ปกติ คือหมายความว่าย่อมมีการเลือกตั้งใหม่ ที่คณะกรรมาธิการไม่ได้มีบทบัญญัติพิเศษว่าให้เอาคนใดคะแนนรองลงไป หรืออะไรเช่นนั้นก็เพราะว่าในประเทศเช่นในประเทศฝรั่งเศสที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ วิธีเลือกตั้งของเขาต่างกับของเรา ของเขาเลือกตั้งรวมเขต ของเราแบ่งเขต หรือจะรวมเขตก็จะต้องมีในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ คือหมายความว่าของเขานั้นนะ ในการที่จะได้รับเลือกตั้งจะต้องได้คะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดถึงจะได้รับ ท่านเขามารเลือกตั้งครั้งที่ ๒ พรรคก็ทำความตกลงถ่ายคะแนนกันได้ แต่ในกรณีของเราเท่าที่ได้

ปฏิบัติมากใช้วิธีแบ่งเขต แล้วก็แข่งขันกัน เพราะฉะนั้นคนที่ได้คะแนนรองลงไป อาจจะเป็นสมาชิกอีกพรรคซึ่งคัดค้านกันได้ ค่ายเหตุนี้แหละคณะกรรมาธิการจึงปล่อยไว้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ หรือผลปกติอย่างที่ท่านสมาชิกได้กล่าวแล้ว คือแปลว่าเลือกตั้งซ่อม แต่ว่าถ้าท่านจะเห็นสมควรมีวิธีการอย่างอื่น ทุกประการก็ได้

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้ามีความตั้งใจในเรื่องข้าราชการประจำตั้งที่เคยตั้งใจมาแล้ว เมื่อครั้งพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งคนหนึ่ง เมื่อครั้งพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาคนหนึ่ง ซึ่งกรรมาธิการก็ได้ตอบข้าพเจ้าไปแล้ว ส่วนความพอใจในคำตอบหรือไม่พอใจในคำตอบนี้ ข้าพเจ้าไม่กล่าวในที่นี้ ทนข้าพเจ้าจะขอเรียนตามกรรมาธิการเกี่ยวกับความเป็นรัฐมนตรี คือควรจะเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างไร ในร่างนี้ก็ได้บอกว่าผู้ที่ทรงพระกรุณาแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีนั้นจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร แต่ว่ามีบทบัญญัติอยู่หลายมาตราที่ตั้งเป็นข้อห้ามแก่รัฐมนตรีไว้ เป็นต้นว่า เป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้ นี่ก็เป็นมติของสภาไปแล้ว เพราะฉะนั้นกรรมาธิการกว้าง

LIART

ตามมติของสภา ส่วนรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อไร คือพ้นทั้งคณะตามมาตรา ๑๔๓ และเฉพาะตัวตามมาตรา ๑๔๔ กรรมการ ก็ไม่ร่างมา ตามที่กรรมการเห็นสมควร ไม่ได้มีมติของสภาผูกมัดกรรมการ ว่าในลักษณะเช่นไรไว้ รัฐมนตรีจะพ้นตำแหน่ง ไม่ได้มอบหมายไป กรรมการก็ไปเขียนมาได้ และเขียนมาได้ดีมาก แต่ข้าพเจ้าก็คิดว่ายังขาดเรื่องสำคัญอยู่นั่นหนึ่ง คือความเป็นข้าราชการประจำ ในทหระณะข้าพเจ้า ในเมื่อเราจะมีรัฐธรรมนูญทั้งที่เราจะมีการเลือกตั้งกันทั้งที่ ซึ่งสมาชิกของรัฐสภาส่วนมากจะมาจากราษฎร ถ้าเราจะเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีเป็นข้าราชการประจำ ได้ก็ดูเหมือน จะไม่มีแบบ ไม่มีอย่างไหน เราไม่เคยมีรัฐมนตรีเป็นข้าราชการประจำ เคยวนเราก็มันเป็นเรื่องชั่วคราวเรื่องหวัดเดียวหวัดต่อเรื่องความจำเป็น แต่ว่าถ้าเราจะคงให้รัฐมนตรีเป็นข้าราชการประจำได้แล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าผิดแบบผิดแผน ใน นานา ประเทศทั้งสนข้าพเจ้า จึง อยาก จะ ทราบ ทหระณะ ของกรรมการว่า ได้ คำนึงถึง ข้อนี้บ้างหรือ

เปล่า และถ้าได้คำนึงเหตุใดจึงไม่ได้เขียนห้ามไว้ แม้จะไปกำหนดคุณสมบัติที่จะเข้าเป็นรัฐมนตรีไว้โดยตรง เพราะเป็นเรื่องพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ถ้าไปกำหนดคุณสมบัติอาจจะดูไม่เหมาะสมไม่สมไม่สวยไม่งาม จะต้องไปกำหนดอายุ กำหนดคุณสมบัติกำหนดอะไรพรรคเน็ทดูไม่สวยไม่งาม แต่ว่าการที่กำหนดให้พ้นจากตำแหน่งว่า ในกรณีใดพ้น ตำแหน่ง เช่น ในกรณี ที่ ขาดคุณสมบัติ สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนตามร่างมาตรา ๑๔๔ อนุ ๓ เป็นต้น ก็ยังเขียนมาได้ เพราะฉะนั้นถ้าเราเขียนว่าเมื่อเป็นข้าราชการ ประจำเต็ม ไปเสียอีกข้อหนึ่งก็หมายความว่าผู้ที่เป็นข้าราชการประจำ อยู่แล้วย่อม จะรับ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีไม่ได้ นี้ โดยการที่ ความ หลักการ ที่ความ เมื่อเช่นนั้นแล้วจะดูเหมาะสม เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอทราบทหระณะกรรมการเห็นอย่างไรในเรื่องนี้ จริงอยู่ข้าพเจ้าว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องแปรญัตติได้ แต่ขอได้โปรดอย่าตอบว่า เพราะสภาไม่ได้กำหนดหลักสารสำคัญไว้ เพราะเรื่องนี้ไม่ใช่

เรื่องหลักสวาระอะไรหรือ จะเห็นได้
ท่านเขียนเยอะแยะในที่นี้ กรณีต่างๆ ที่
จะขาดจากเป็นรัฐมนตรีหรืออะไรเหล่านี้
ก็ไม่ได้ลงมติกัน ก็ยอมมอบหมายให้ไป
กำหนดตามความเหมาะสม เพราะฉะนั้น
ขอทราบพรตนะ

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ
กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ (ประ-
ธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ):
คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่ากรณีที่
แยกอำนาจฝ่ายบริหารออกมาจากรัฐสภา
คือนิติบัญญัติ คือหมายความว่ารัฐมนตรี
เป็นสมาชิกสภาไม่ได้ สมาชิกสภาเป็น
รัฐมนตรีไม่ได้ นี่ก็มีความมุ่งหมายจะ
แยกอำนาจทั้งสองโดยถือว่า ลักษณะ
คุณวุฒิสำหรับการทั้งสองนั้นไม่เหมือนกัน
เฉพาะอำนาจบริหารนั้นก็ถือว่าจะต้องมีผู้
ที่มีความชำนาญชำนาญแก่การบริหารมาเป็น
อันมาก เพราะฉะนั้นพวกที่มีความชำนาญ
ชำนาญทางบริหารนี้ก็จะมาจากทางไหน
ก็อาจจะมาจากทางอื่นได้ อย่างเช่นบริหาร
ธุรกิจ สมัยนี้ก็มีห้างร้านใหญ่ๆ อะไรต่อ
อะไร แต่ว่าที่มาก่อนสำคัญก็ยังเป็นทาง
ราชการ คือ ผู้ที่เป็นข้าราชการประจำ
แล้วก็ทำงานขึ้นมา รู้ระเบียบแบบแผน

อะไรต่ออะไรเช่นนั้น นี่เข้าใจว่าการที่
แยกอำนาจก็เพื่อจะให้มีความสมรรถภาพหรือ
ประสิทธิภาพของแต่ละฝ่ายมากขึ้นด้วย
เหตุนี้ และโดยที่ปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้
รัฐมนตรีก็ยังมีตำแหน่งทางราชการ
ประจำอยู่ด้วยในเวลาเดียวกันได้ คณะ
กรรมาธิการจึงไม่ได้บัญญัติข้อห้ามไว้

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้า
อภิปรายในระบอบนี้เพื่อจะขอจารึกความ
รู้สึกของข้าพเจ้าต่อคำตอบของคณะ-
กรรมาธิการว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าคำตอบนั้น
เหตุผลยังห่างไกลกับหลักที่ว่าแยกอำนาจ
บริหารกับอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร
อำนาจนิติบัญญัตินี้อาจจะแยกได้
แต่ว่าความสมควรที่จะเอาข้าราชการประจำ
มาเป็นรัฐมนตรีหรือไม่ นี่เป็นอีกเรื่อง
หนึ่งไม่เกี่ยวกับการแยกอำนาจเลย เรา
จะเห็นเหตุผลง่าย ๆ ที่สุดว่า การที่เอา
ข้าราชการประจำในขณะที่ยังรับราชการ
ประจำอยู่มาเป็นรัฐมนตรีนั้น อาจจะก่อ
ความเสียหายความระส่ำระสายได้มากมาย
เหลือเกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราเคยมีที่
อย่างมาแล้วในประเทศไทยนี้ ข้าพเจ้า
ไม่พูดในขณะนี้ในขณะที่มีความจำเป็น

LIART

ข้าพเจ้าพูด ใน ขณะ ที่คัดลอก ของ ระเบียบ
 ประชาธิปไตยได้ เติบโตตาม สม ภารแล้ว
 นี้เป็นเหตุก่อให้เกิดความระส่ำระสาย เรา
 เคยมีตัวอย่างในประเทศไทย ดังอริบตี
 มาเป็นรัฐมนตรี ท่านประธาน ขอความ
 กรุณาหลักตามดูก็มองเห็นว่า อริบตีมา
 เป็นรัฐมนตรีแล้ว ปลัดกระทรวงจะไปว่า
 รัฐมนตรีได้หรือ นี้กล้าไหม แม้แต่จะเอา
 ปลัดกระทรวงมาเป็นรัฐมนตรี คนๆเดียว
 ควรทำงานสองตำแหน่งใหม่ ในเมื่อ
 เป็นรัฐมนตรีก็ควรไปประชุมในที่ประชุมนี้
 เกี่ยวกับเข้าพิจารณาในที่พิจารณานี้ แล้ว
 ก็ต้องทิ้ง ตำแหน่ง ข้าราชการ ประจำมา
 ราชการจะไร้สมรรถภาพไหม เมืองไทย
 หมดคนดีแล้วหรือจึงต้องเอาคนที่ขณะรับ
 ราชการประจำมาเป็นรัฐมนตรี ข้าพเจ้า
 ก็คิดว่าถ้าใครจะเหมาะสมเป็นรัฐมนตรีต้อง
 ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความเก่งกาจ
 เฉลียวฉลาดอะไร ก็ออกจากข้าราชการ
 ประจำเสียมาเป็นรัฐมนตรี ความบริสุทธิ์
 หมดช่องก็มีด้วยกันทุกฝ่าย ไม่ต้องไปกิน
 เงินเดือนสองตำแหน่งสามตำแหน่ง หรือ
 พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีแล้ว ยังจะยึด
 ถือข้าราชการประจำไว้ เพราะว่าความ

เป็นรัฐมนตรีนั้น ไม่แน่นอน อาจจะหลุด
 เมื่อไร ก็ยังยึดเอาไว้ นรราชูรเขาเห็น
 กันอย่างนั้น

พลเรือโท กมล สัตตะเสน :
 กระผมมีความสงสัยในมาตรา ๑๔๔ ความ
 เป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ (๑)
 ตาย อันนี้กระผมเข้าใจ ลาออก เข้าใจที่
 (๓) ขาดคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครรับ
 เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนตามมาตรา ๘๘
 ตามมาตรา ๘๘ นั้น ได้กำหนดคุณสมบัติ
 ของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ ๔ ข้อด้วยกัน
 เกี่ยวกับสัญชาติไทย เกี่ยวกับมาตรฐาน
 การศึกษา เกี่ยวกับคุณสมบัติอื่นๆ อันนี้
 กระผมก็เข้าใจ เพราะว่าย่อมเป็นไปตาม
 กฎหมายว่า ด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภา
 ผู้แทนเรื่องที่ กระผม สงสัยก็ เกี่ยวกับอายุ
 ของรัฐมนตรี เพราะในนี้บอกไว้ ความเป็น
 รัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อขาดคุณ
 สมบัติตามมาตรา ๘๘ ทั้งมาตรา ในเรื่อง
 เกี่ยวกับอายุนี้ ก็คือหมายความว่า รัฐ
 มंत्रीผู้นั้นจะสิ้นสุดลงต่อ เมื่ออายุ ไม่ถึง
 สามสิบปี กระผมก็สงสัยว่าก่อนที่จะเป็น
 รัฐมนตรีนั้นอายุเท่าไร ก็คง ๒๗—
 ๒๘—๒๙ ก็คงเป็นรัฐมนตรีไม่ได้ อันนี้

LIRT

กระผมไม่เข้าใจเจตนาของคณะกรรมาธิการเหมือนกันว่าอาจจะเป็นอย่างนี้ได้หรือไม่ เพราะในการคัดเลือกตัวบุคคลเข้าเป็นรัฐมนตรีนั้น นอกจากพิจารณาตามคุณสมบัติแล้วก็พิจารณาเรื่องอายุในการพิจารณานั้นก็ปรากฏว่าอายุรัฐมนตรีเกินกว่า ๓๐ แต่ว่าหลังจากแต่งตั้งให้ท่านผู้นั้นเป็นรัฐมนตรีแล้ว อาจจะมีคนร้องทุกข์มีคนร้องเรียนว่ารัฐมนตรีผู้นั้นอายุไม่ถึง ๓๐ เมื่อเป็นเช่นนั้นก็แสดงว่า รัฐมนตรีผู้นั้นขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘๘ คืออายุไม่ถึง ๓๐ ใช่หรือไม่ กระผมขอให้ท่านประธานกรรมาธิการช่วยกรุณาชี้แจงด้วย

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราชพงศประพันธ์ (ประธานกรรมาธิการกร่างรัฐธรรมนูญ) : ตามที่ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องเข้าใจนั้นเป็นการถูกต้องแล้ว

นายสมัย เรืองไกร : รัฐธรรมนูญ การบัญญัติบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญนั้นควรจะต้องบัญญัติให้ได้รับผลอย่างศักดิ์สิทธิ์ ไม่ใช่บัญญัติแล้วเวลาปฏิบัติไม่ได้ผล ก็เท่ากับเศษกระดาษชิ้นหนึ่ง

กระผมศรัทธาในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในมาตรา ๘๐ ที่ว่า รัฐมนตรีหรือในทำนองนั้น ประกอบการคำไม่ได้ แต่ความศรัทธาของเราเนี่ยคงเกิดขึ้นไม่ได้เท่าไร เราก็เห็นแล้วว่ามาตราที่ห้ามนี้ไม่ได้ผล ไม่ให้รัฐมนตรีทำ รัฐมนตรีก็ทำ รัฐมนตรีออกก็ส่งลูกส่งเมียก็ไปบัญญัติได้ เพราะฉะนั้นการที่กรรมาธิการกร่างไม่ได้ยกไว้ในข้อที่ห้าห้ามรัฐมนตรีทำนั้น กระผมว่าเหมาะแล้ว เพราะว่า ถ้าบัญญัติแล้วไม่ได้ผล ก็เหมือนเศษกระดาษชิ้นหนึ่ง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : สำหรับหมวด ๗ นี้ เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอให้อภิปรายในหมวด ๘ อันาจตุลาการต่อไปขอเชิญอภิปรายได้

นายสมภพ โหตระกิตย์ : กระผมมีความสงสัยในมาตรา ๑๕๕ อยู่บางประการ คือมาตรา ๑๕๕ บัญญัติว่าการตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่ง หรือที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลธรรมดาที่มีอยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษา

คดีนั้นจะกระทำมิได้ ความในมาตรา
 ก็มีสาระสำคัญอยู่ว่า ห้ามตั้งศาลชั้นใหม่
 เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่ง หรือ
 ข้อหาฐานใดฐานหนึ่ง ความทำนองนี้
 ทำให้กระผมเกิดข้อสงสัยบางประการ
 เท่าที่ได้สืบตราบฟังจากบรรดาชาวหนึ่ง-
 สือพิมพ์ ก็ได้มีผู้คนแสดงความคิดเห็น
 เกี่ยวกับเรื่องที่จะให้ตั้งศาลครอบครัว
 บ้าง ศาลปกครองบ้าง โดยเฉพาะใน
 เรื่องศาลครอบครัวก็รู้สึกว่ามีผู้สนับสนุน
 กันอยู่มาก และขณะนี้มีกรมแก้ไขประ-
 มวลกฎหมายแพ่งเกี่ยวกับเรื่องศาล
 ครอบครัวกันอยู่ ทั้งนี้ถ้าหากว่านโยบาย
 รัฐบาลเห็นชอบด้วยกับการที่จะจัดตั้ง
 ศาลครอบครัวซึ่งเป็นศาลที่จะพิจารณา
 เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา
 ระหว่างบิดามารดากับบุตร เมื่อเป็นเช่น
 นี้แล้ว จะถือได้หรือไม่ว่าเป็นการตั้ง
 ศาลชั้นใหม่เพื่อพิจารณาคดีใดคดีหนึ่ง
 โดยเฉพาะ กระผมมีความห่วงเกรงว่า
 ถ้าหากว่าแปลเช่นนั้นแล้ว ถ้ารัฐบาลมี
 นโยบายจะจัดตั้งศาลครอบครัวแล้ว จะ
 กลายเป็นตั้งไม่ได้ เพราะขัดกับรัฐ-
 ธรรมนูญไป จะต้องขอทูลถามท่านประ-
 ธานว่ามีความเข้าใจในมาตรานี้อย่างไร

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ
 กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ (ประ-
 ชาณกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ):
 คำว่า "คดีใดคดีหนึ่ง" นั้น หมายถึงคดี
 เฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องนั้น ไม่ใช่คดีประเภท
 หนึ่งประเภทนั้น กรณีที่ท่านสมาชิกกล่าว
 ถึงนั้น เดียวหน้าเราก็มีศาลเด็ก ก็อนัน
 เป็นประเภทของคดี ก็ทำได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 สำหรับหมวด ๘ นี้ เมื่อไม่มีท่านผู้ใด
 อภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอให้อภิ-
 ปรายในหมวด ๙ ทูลเกล้ารัฐธรรมนูญ
 ต่อไป ขอเชิญอภิปรายได้

นายสมภพ โหตระกิตย์ : ส่า-
 หรับในหมวดว่าด้วยตุลาการรัฐธรรมนูญ
 นั้น กระผมก็มีปัญหาข้องใจเกี่ยวกับการ
 กำหนดอำนาจหน้าที่ตุลาการรัฐธรรมนูญ
 ขึ้นไว้ เท่าที่พิจารณาอยู่ในร่างรัฐธรร-
 มนูญฉบับนี้ ก็ได้บัญญัติให้ตุลาการรัฐ-
 ธรรมนูญมีหน้าที่พิจารณา ปัญหา ขัดกับ
 รัฐธรรมนูญตามที่ศาลยุติธรรมจะ ได้ ส่ง
 มาให้ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา ซึ่ง
 ก็เป็นหลักการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับ
 ก่อนๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจตุลาการ
 รัฐธรรมนูญ ในส่วนเกี่ยวกับตุลาการ

รัฐธรรมนูญนั้น กระผมได้เคยอภิปราย
ใน สภานี้ แล้วว่า กระผม ไม่เห็นด้วยกับ
หลักการที่จะให้มี ตุลาการ รัฐธรรมนูญ
และโดยเฉพาะที่จะบัญญัติหน้าที่ตุลาการ
รัฐธรรมนูญให้พิจารณากฎหมายที่มีมาถึง
ศาล แล้วศาลเห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ
แล้วส่งไปให้ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา
กระผมเห็นว่า การบัญญัติหลักการ
ทำนองนี้ ได้ประโยชน์น้อย เพราะเหตุที่
ว่ากฎหมายนั้นได้ประกาศใช้ไปแล้ว และ
ก็มีคดีขึ้นมาถึงศาลว่า กฎหมายนั้นขัดกับ
รัฐธรรมนูญ ศาลจึงจะส่งไปให้ตุลาการ-
รัฐธรรมนูญพิจารณาได้ ทั้งนี้ถ้าหากว่า
ไม่มีคดี หรือ ไม่มี ประชาชน สงสัยว่า
กฎหมายนั้นขัดกับรัฐธรรมนูญแล้ว กฎ-
หมายนั้นก็จะไม่มาสู่ตุลาการรัฐธรรมนูญ
เพื่อวินิจฉัยต่อไป กระผมเห็นในทางที่
ถูกแล้ว และเมื่อพิจารณากับบทบัญญัติ
ของนานาประเทศที่เขาใช้ระบบวิธีตุลา-
การรัฐธรรมนูญนั้น เขานิยมที่จะให้
ตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่อย่าง
กว้างขวาง โดยเฉพาะเขาเห็นว่า การที่
จะป้องกันมิให้ สภานิติบัญญัติ ออกกฎ-
หมายขัดรัฐธรรมนูญนั้น ควรจะได้รับการ
ป้องกันเสียแต่เริ่มแรก ไม่ใช่ปล่อยให้
ฝ่ายบริหาร ประกาศใช้กฎหมายไปแล้ว

แล้วค่อยให้ประชาชนฟ้องร้องว่ากฎ-
หมายนั้นขัดกับรัฐธรรมนูญ กฎหมายนั้น
จึงจะมาสู่ตุลาการรัฐธรรมนูญ เขาเห็น
ว่าในตอนแรกเพียงแต่ว่า สมาชิก
สภาเห็นว่ากฎหมายที่ฝ่ายรัฐบาลเสนอมานั้น
ขัดกับรัฐธรรมนูญ เขาก็มีสิทธิฟ้อง-
ร้องขอให้ตุลาการพิจารณาได้ หรือแม้
แต่ประมุขของรัฐที่จะลงนามในกฎหมาย
ที่จะประกาศใช้ ถ้าเกิดข้อสงสัยว่าจะขัด
กับรัฐธรรมนูญก็เสนอให้ตุลาการรัฐ-
ธรรมนูญพิจารณาเสียก่อนได้ เป็นการ
ป้องกันเสียก่อนที่กฎหมายนั้นจะมาใช้บัง-
คับแก่ประชาชนซึ่งย่อมจะเป็นผลดีกว่าที่
จะปล่อยให้กฎหมายนั้นมาใช้แก่ ประชา-
ชนแล้ว แล้วเกิดความเสียหายแก่ประชา-
ชนจึงได้ไปถึงตุลาการรัฐธรรมนูญ แล้ว
ตุลาการรัฐธรรมนูญพิพากษาบอกว่ากฎ-
หมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ และพฤติ-
การณ์ทำนองนี้ก็ได้เกิดขึ้นแก่ประเทศไทย
มาแล้วในสมัยที่มีกฎหมายว่าด้วยเกี่ยว
กับเรื่องจัดที่ดินเพื่อความ เป็นธรรมแก่
สังคมซึ่งได้มีในกฎหมายนั้นก็ให้ คณะ
กรรมการ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
เพื่อพิจารณาว่าเงื่อนไขที่ได้ออกไปให้
เป็นธรรมหรือไม่ ซึ่งก่อนที่กฎหมายนั้น

LIART

จะถึงตุลาการรัฐธรรมนูญ กรรมการก็ได้
 วินิจฉัยว่าเงื่อนไขออกมาโดยไม่ชอบอะไร
 ต่าง ๆ แต่สุดท้ายตุลาการรัฐธรรมนูญ
 บอกว่า คณะกรรมการนั้นทำไม่ชอบ
 ด้วยกฎหมาย เพราะว่ากฎหมายนั้นขัด
 ต่อรัฐธรรมนูญ นี่จะเห็นได้ว่าได้มีความ
 เสียหายเกิดขึ้นแก่ประชาชนจากกฎหมาย
 นั้น และกฎหมายนั้นก็ยังไม่มาถึงตุลา
 การรัฐธรรมนูญทันที จนเวลาล่วงเลย
 มา ๓-๔ ปี ปล่อยให้การปฏิบัติตาม
 กฎหมายนั้นเกิดความเสียหายแก่ประชา
 ชนอย่างมากมาย จนกระทั่งมีนักกฎหมาย
 และทนายบางคนเกิดความสงสัย นำคดี
 ขึ้นสู่ศาล และศาลส่งไปยังตุลาการรัฐ
 ธรรมนูญ ตุลาการรัฐธรรมนูญก็พิพาก
 ษาว่ากฎหมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ นี่
 จะเห็นได้ว่า การที่จะให้กำหนดหน้าที่
 ตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นให้ได้ประโยชน์
 จริง ๆ แก่ประชาชนแล้ว ธรรมดาเห็นว่า
 ไม่ควรจะมีคดีต่อหลักการเดิม คือมา
 พิจารณาเมื่อกฎหมายประกาศใช้ไปแล้ว
 ควรจะได้กำหนดให้ตุลาการรัฐธรรมนูญ
 มีหน้าที่คอยคุ้มครองป้องกันไม่ให้กฎ
 หมายขัดต่อรัฐธรรมนูญตั้งแต่เริ่มต้น
 ก็คงแต่สภาเริ่มพิจารณา หรือแม้แต่ใน
 วันที่ประมุขของรัฐจะทรงลงพระปรมา

ภิไชยประกาศใช้ ถ้าหากทรงเกิดความ
 สงสัยว่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญก็ให้สภา
 รัฐธรรมนูญพิจารณาได้ ในเมื่อเป็น
 เช่นนี้ถ้าหากว่าตุลาการรัฐธรรมนูญเห็น
 ว่าเป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ก็
 จะต้องขอให้สภาแก้ไขให้เรียบร้อยเสีย
 ก่อนจึงจะประกาศใช้ได้ ถ้าหากเป็น
 เช่นนี้แล้วปัญหาที่จะก่อให้เกิดความเสี
 หายแก่ประชาชนก็จะหมดไป กระผม
 ใคร่ขอทูลถามท่านประธาน กรรมการ
 ยกร่างรัฐธรรมนูญว่า ทางกรรมการ
 ยกร่างได้เคยคิดที่จะให้ตุลาการรัฐธรม
 ธรรมนูญมีหน้าที่ที่จะอำนวยความสะดวก
 กว่าที่เคยได้ปฏิบัติมาแล้วหรือไม่ โดย
 เฉพาะ ได้เคยเกิดพฤติการณ์อย่าง เช่น
 กฎหมายจัดที่ดินเพื่อความ เป็นธรรมแก่
 สังคมของประเทศ ไทย มาครั้งหนึ่งแล้ว
 และถ้าหากจะ มาบัญญัติขึ้น จะเป็น ผลดี
 มากกว่าหรือไม่

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ
 กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์(ประ
 ธานกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ):
 คณะกรรมการได้พิจารณาปัญหาข้อ
 ตลอดจนการที่จะเปิดโอกาส ให้สมาชิก
 เป็นต้น เสนอไปให้ตุลาการรัฐธรรมนูญ
 พิจารณาร่างกฎหมายดูว่า จะขัดต่อรัฐ

ธรรมนูญหรือไม่ ได้มีการอภิปรายกันหลายครั้ง แต่ว่าในที่สุดก็ได้ลงมติเห็นว่าในระหว่างที่ร่างกฎหมายนั้นเป็นอำนาจของรัฐสภา อำนาจนิติบัญญัติ จะขัดหรือไม่ขัดสภาก็ควรจะตกลง ปลงใจเอาเอง หรือถ้าจะต้องการความเห็นทางวิชาการกฎหมายก็อาจจะตั้งคณะกรรมการพิเศษได้ ส่วนตุลาการรัฐธรรมนูญนี้มีไว้ในกรณีที่ทางอำนาจนิติบัญญัติผู้ออกกฎหมายไปศาล กับอำนาจศาล อำนาจทั้งสองนี้ขัดกัน เพราะฉะนั้นเมื่อกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นแล้วก็ได้หาทาง คือตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้ที่จะขจัดกรณีนี้ที่ขัดกันนั้น ให้เป็นที่พอใจ ทั้งสองฝ่าย เพราะว่าทั้งสองฝ่ายก็มีผู้แทนอยู่ในตุลาการรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการจึงได้ตั้งไว้ตามร่างที่ได้เคยมีมาแล้วคือให้ตุลาการรัฐธรรมนูญมีหน้าที่พิจารณาในกรณีที่อำนาจทั้งสองจะขัดกัน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : สำหรับหมวด ๔ นี้ เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอให้อภิปรายในหมวด ๑๐ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อไป ขอเชิญอภิปรายได้ (ไม่มีสมาชิกผู้ใดอภิปราย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : สำหรับหมวด ๑๐ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เมื่อไม่มีท่านสมาชิกผู้ใดอภิปราย ข้าพเจ้าให้อภิปรายในหมวด ๑๑ บทสุดท้ายต่อไปขอเชิญอภิปรายได้

นายสมภพ โหตระกิตย์ : สำหรับในบทสุดท้าย กระผมก็มีข้อสงสัยบางประการที่จะต้องขอ ประธาน ทูลถามท่านประธาน กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในประการแรกก็เกี่ยวกับมาตรา ๑๗๓ ที่บัญญัติว่า ถ้ามีปัญหาการตีความรัฐธรรมนูญอยู่ในวงงานของวุฒิสภา สมาชิกแทนหรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้เป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะตีความและให้ถือว่าการตีความของรัฐสภาเป็นเด็ดขาด บทบัญญัติมาตรา ๑๗๓ ที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องอำนาจการตีความของรัฐสภานั้น กระผมรู้สึกว่าเป็นการเหมาะสมและไม่เกินความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติเอาไว้ และเมื่อบัญญัติไว้เช่นนี้ก็ทำให้เกิดปัญหาข้อสงสัยอยู่หลายประการ ในเบื้องต้นก็ใคร่ขอทูลถามท่านประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่า เพราะเหตุใดถึงมาบัญญัติเฉพาะในเรื่องให้อำนาจรัฐสภาตีความ

เพราะการตีความรัฐธรรมนูญนั้นไม่ได้บัญญัติเฉพาะเรื่อง รัฐสภา แต่ฝ่ายเดียว ยังบัญญัติถึงเรื่องสิทธิ เสรีภาพประชาชน เรื่องอำนาจบริหาร เรื่องอำนาจตุลาการ อย่างเช่นถ้าหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับอำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ ใครจะเป็นผู้ตีความ กระผมคิดว่าในหลักทั่วไปแล้ว เมื่อเป็นหน้าที่ของใครที่จะใช้กฎหมายตอนใดก็เป็นหน้าที่ของใครนั้นจะต้องตีความ การจะมาเขียนรับรองบอกว่า รัฐสภามีอำนาจตีความรัฐธรรมนูญนั้นอยู่ในวงงานของวุฒิสภา กระผมเห็นว่าเขียนไว้โดย ไม่มีความจำเป็นแต่ประการใด ถ้าจะเน้นให้เห็นว่าวุฒิสภาหรือรัฐสภามีความสำคัญเพราะเป็นผู้ออกกฎหมายก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร เพราะเหตุที่ว่ารัฐธรรมนูญ บัญญัติถึงอำนาจบริหาร อำนาจตุลาการไว้ ถ้าตุลาการเขาสงสัยเกี่ยวกับเรื่อง การตั้ง กรรมการตุลาการเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งศาล เขาก็มีสิทธิที่จะแปลเขาได้ว่าตุลาการ ประอบด้วยใครบ้าง เขาก็ตีความของเขา หรือฝ่ายบริหารสงสัยว่าจะ ออกพระราชกำหนดได้หรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ก็ตีความได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วทำ-

ไม่กระมาตี การยก ร่าง รัฐธรรมนูญ จึงบัญญัติไว้แต่เฉพาะอำนาจรัฐสภา ที่จะตีความ อำนาจอื่น ๆ ทำไม่ถึงไม่บัญญัติไว้ และถึงแม้จะบัญญัติอำนาจรัฐสภาให้ตีความและเขียนต่อไปว่า การตีความของรัฐสภาเป็นเด็ดขาด กระผมเห็นว่าไม่ได้ประโยชน์อะไรที่ถือว่าเป็นการตีความโดยเด็ดขาด เพราะในเมื่อมีตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นสถาบันสุดท้ายที่จะชี้ว่ากฎหมายของสภานั้นเป็นโมฆะอยู่แล้ว ตุลาการรัฐธรรมนูญย่อมเป็นสถาบันสุดท้ายที่มีอำนาจเหนือกว่ารัฐสภา ถึงแม้รัฐสภาจะตีความ บอกกฎหมายนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่เมื่อมาถึงศาล ศาลส่งไปให้ตุลาการรัฐธรรมนูญ ตุลาการรัฐธรรมนูญก็อาจจะบอกได้ว่า กฎหมายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญซึ่งต้อง ถูตามคำวินิจฉัยของตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นใหญ่ ไม่ใช่ถือของรัฐสภาเป็นใหญ่ เพราะฉะนั้นที่จะบอกว่าการตีความรัฐสภาเป็นเด็ดขาดนั้น ก็ไม่ทำให้เป็นผลสัมประสงค์ถ้าตราบไต่ยังมีตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นสถาบันสุดท้ายที่จะชี้กฎหมาย ของ สภายู่ ฉะนั้นใคร่ขอทูลตามท่านประธานกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญว่า ทำไม่ถึง

บัญญัติให้รัฐสภาตีความได้แต่ผู้เดียว
ทำไมถึงไม่บัญญัติให้ฝ่ายบริหารและ
ตุลาการตีความบ้าง และที่จะบัญญัติให้
การตีความของรัฐสภาเป็นเด็ดขาดนั้น
ถ้าหากว่าตุลาการรัฐธรรมนูญเขาบัญญัติ
แล้ว ความเด็ดขาดนั้นจะมีความหมาย
แค่ไหน เพียงใด

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ
กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ (ประ-
ธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ):
ไหน ๆ การตอบก็เกี่ยวกับกฎหมายเหมือน
กัน ข้าพเจ้าก็ขอเรียนว่าที่คณะกรรมา-
ธิการร่างมาเช่นนี้มีมติของสภาข้อ ๑๗
การตีความรัฐธรรมนูญในเรื่องที่อยู่ในวง
งานของรัฐสภาให้อยู่ในอำนาจของรัฐ-
สภา นี่แหละเป็นเหตุผลว่า ทำไมได้
บรรจุข้อความนี้มา แต่ว่านอกจากนั้น
ในเนื้อหาที่มีบทบัญญัติเช่นนี้มาในหลาย
รัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ฉบับต้นมา คือ เขา
มีคำว่า “ในวงงานของสภา” ก็ไม่ไป
เกี่ยวกับส่วนอื่น ส่วนบริหารหรืออะไร
เช่นนั้น แต่ส่วนคำว่า “เด็ดขาด” นั้น
เมื่ออำนาจตีบัญญัติกับอำนาจศาลขัด
กันอย่างไร ข้าพเจ้า ได้ชี้แจงมาในกรณี
ตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น ก็รัฐธรรมนูญ

นี้ก็ให้อำนาจพิเศษแก่ตุลาการรัฐธรรมนูญ
ที่จะขจัดการขัดกันนั้นให้เป็นที่น่าพอใจ
ของทั้งสองฝ่าย เพราะฉะนั้นก็ไม่ขัด
กันเลย เพราะว่า คำว่า “เด็ดขาด” นั้น
ก็เท่าที่เกี่ยวกับวงงานของสภา

นายสมภพ โหตระกิตย์ : ตาม
ที่ท่านประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐ-
ธรรมนูญได้กรุณาให้คำชี้แจงนั้น กระ-
ผมก็รู้สึกว่ายังไม่ค่อยจะเห็นพ้องด้วย
ในประการแรก ถึงแม้ว่าสภาร่างรัฐ-
ธรรมนูญจะได้ลงมติเกี่ยวกับเรื่องอำนาจ
การตีความรัฐสภา กระผมก็เห็นว่ายัง
เป็นอำนาจของกรรมาธิการยกร่างรัฐ-
ธรรมนูญที่จะขยายสารสำคัญนั้น ออกไป
ให้สอดคล้องกันหรือให้เหมาะสมหรือให้
เป็นธรรม คงจะเห็นได้ว่า กรรมาธิการ
ยกร่างรัฐธรรมนูญก็ได้ขยายสารสำคัญ
ที่สภาลงมติไปแล้วหลายข้อหลายประการ
ด้วยกัน แต่ในข้อนี้ก็มิได้ขยายออกไป
นั้นประการหนึ่ง

ประการที่ ๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับ
ท่านประธานกรรมาธิการ ได้ทรงอธิบาย
ว่ามีมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ นั้น
กระผมก็รู้สึกว่าความหมายของการตีความ
นี้ เรามีมาโดยชนิดที่ค่อนข้างจะเข้าใจ

กันผิด กระผมจำได้ว่าในรัฐธรรมนูญฉบับแรก พ.ศ. ๒๔๗๕ ไม่มีบทบัญญัตินี้ และไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับตุลาการรัฐธรรมนูญ เพียงแต่บอกว่า กฎหมายที่ขัดรัฐธรรมนูญ ใช้บังคับไม่ได้ ใครจะวินิจฉัยก็ได้ เขียนไว้ก็ทำให้เกิดปัญหาขึ้นเมื่อมีการตรวจกฎหมายที่เรียกว่า "พระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม" และศาลฎีกาในยุคนั้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้พิพากษาพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงครามเป็นโมฆะ นี่เองผลของคำพิพากษาของศาล โดยศาลอ้างว่า ศาลเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยกฎหมายของสภาได้นั้น ได้ทำให้เกิดความรู้สึกแก่สภานิติบัญญัติของเมืองไทยในยุคนั้นว่า ศาลเข้ามาท้าวท่ายในอำนาจในการตีความ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ จึงได้มีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ และประกาศใช้เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๔ นั้นเอง และโดยที่เห็นว่า ศาลไม่ควรจะมาตีความกฎหมายของสภา ดังเช่นที่ตีความพระราชบัญญัติอาชญากรรมสงคราม สภานิติบัญญัตินั้น จึงได้ร่างรัฐธรรมนูญความทำนองว่า การตีความของสภาโดยเด็ดขาด แต่กระนั้นก็

ยังเขียนเกี่ยวกับเรื่องตุลาการรัฐธรรมนูญไว้ คือ กระผมเห็นว่า การที่เขียนทำนองนั้น ในทางหลักการรัฐธรรมนูญแล้ว ไม่มีผลประการใดเลย ต้องเลือกเอาอย่างหนึ่งว่า ถ้ามีตุลาการรัฐธรรมนูญแล้ว อำนาจการตีความของสภา จะต้องไม่มีได้ แล้วก็ไม่ได้ปรากฏว่าประเทศไทยเขาบัญญัติรัฐธรรมนูญทำนองนี้เกี่ยวกับเรื่องการตีความไว้ก็กล่าวได้ว่าจริงๆ มีประเทศไทยประเทศเดียวที่กล่าวเรื่องตีความไว้ และก็มีเรื่องตุลาการรัฐธรรมนูญ มีอำนาจที่จะชี้ว่ากฎหมายของสภานั้นเป็นโมฆะ ใช้ไม่ได้ ถ้าหากมีข้อความขัดรัฐธรรมนูญ กระผมเห็นว่าในเรื่องลักษณะความ ๒ ประการนั้น คือ ในเรื่องการตีความของสภากับตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น ต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ควรจะมาเขียนให้ขัดกัน นี่เป็นความรู้สึกหรือความนึกคิดเข้าใจของกระผม สำหรับในหมวดนั้นก็มีประเด็นที่จะต้องถามท่านประธานกรรมาธิการสักเล็กน้อย คือ เกี่ยวกับมาตรา ๑๗๖ คือ มาตรา ๑๗๖ นี้ก็เป็นหลักการใหม่อีกหลักการหนึ่ง คือ เป็นหลักการที่รัฐสภาอาจมีมติให้พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทาง

LIART

คณะรัฐมนตรีโดยประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้บังคับตั้งเช่น พระราชบัญญัติใด หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นหลักการใหม่ที่ให้อำนาจรัฐสภา จะมอบอำนาจนิติบัญญัติทั้งสิ้นให้แก่ฝ่ายบริหารได้หลักการนี้ กระทบต้องขอทราบเรียนท่านประธานว่าเมื่อตอนพิจารณาหลักการ กระทบไม่ได้อยู่ในสภา กระทบไปราชการต่างประเทศ แต่เมื่อเห็นสภาได้ผ่านไปแล้วก็ปล่อยเลยตามเลย แล้วก็อยากจะฝากข้อสังเกตเกี่ยวกับหลักการนี้ไว้ว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการมอบอำนาจการตรากฎหมายของสภาให้แก่ฝ่ายบริหารนั้น กระทบรู้สึกว่าเป็นประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่มอบอำนาจการตรากฎหมายให้แก่ฝ่ายบริหารอย่างกว้างขวางไม่มีขอบเขต และไม่มีแบบอย่างประเทศใดที่จะยึดถือได้ว่าฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศใดใจดีมากที่สุดที่จะให้อำนาจการตรากฎหมายแก่ฝ่ายบริหารอย่างกว้างขวางเช่นนี้ กระทบจะยกตัวอย่างให้เห็นเป็นลำดับ ในประการแรกจะเห็นได้ว่าอำนาจของฝ่ายบริหารในการตรากฎหมายนั้นมี ประการแรก รัฐธรรมนูญก็บัญญัติรับรองว่าองค์พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่

จะตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย นี่ก็เป็นการยอมรับว่าฝ่ายบริหารมีอำนาจตรากฎหมายได้ ให้ตรากฎหมายได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย หลักนี้เป็นหลักที่อำนาจฝ่ายบริหารทุกประเทศเขามีอยู่เพราะเป็นความจำเป็น เมื่อฝ่ายบริหารเป็นผู้นำกฎหมายของสภาไปใช้บังคับก็จำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายรายละเอียดปลีกย่อยอะไรต่างๆ ได้ และในแง่เองรัฐธรรมนูญของเราก็กังขาหลักการไปบางประการเกี่ยวกับในเรื่องการมอบอำนาจอย่างเช่น ในเรื่องกฎกระทรวงหรือประกาศที่ให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวงได้หรือประกาศหรือระเบียบ ข้อบังคับได้นั้น รัฐธรรมนูญของเราทุกฉบับไม่เคยคำนึงถึงปัญหาข้อนี้เลยว่าสภาจะมีอำนาจเขียนในกฎหมาย มอบให้รัฐมนตรีออกเป็นกฎกระทรวงหรือประกาศเป็นข้อบังคับได้หรือไม่ เราปฏิบัติกันมาโดยถือว่ากระทำได้ แต่ถ้าหากเปลี่ยนรัฐธรรมนูญโดยเคร่งครัดแล้วก็น่าจะแปลว่ากระทำไม่ได้ เพราะเหตุว่าถ้าหากว่าจะให้กระทำได้แล้วต้องเขียนไว้ ถ้าไม่เขียนก็ถือว่ากระทำไม่ได้ นี่ก็คือว่าเป็นการมอบอำนาจโดยทั่วไป การ

มอบอำนาจให้ฝ่ายบริหาร ออกกฎหมาย โดยทั่ว ๆ ไปซึ่งเป็นหลักการที่จำเป็นที่ จะต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและรัฐ-ธรรมนูญทุกประเทศกับบัญญัติไว้ ที่นี้มา บัญญัติที่ ๒ คืออำนาจพิเศษที่จะให้ฝ่าย บริหารออกกฎหมายได้นั้น สำหรับประ-เทศไทยเราตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญมาเราก็ ถือว่าในบางกรณีมีความจำเป็นที่จะต้อง ให้ฝ่ายบริหารออกกฎหมายเหมือนกันจึง ได้บัญญัติวิธีการเกี่ยวกับการตราพระ-ราชกำหนดขึ้นไว้ทั้งในระหว่างที่ปดสมัย ประชุมและที่เปิดสมัยประชุมว่า ฝ่าย บริ-หารมีอำนาจตราพระราชกำหนดได้ใน กรณีใด ๆ เช่นในเรื่องเกี่ยวกับภาษีอากร หรืออะไรต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องอำนาจพิเศษ ที่เรามอบให้ตามความจำเป็น ถ้าหากว่า อำนาจทั้งสองประการนี้ คืออำนาจ ออกกฎหมายทั้งในยามปกติ และในยาม พิเศษแล้วก็เป็น การสมควร แต่เมื่อ มากลับมาให้อำนาจตามมาตรา ๑๗๖ นั้นแล้ว กระทบเห็นว่า เป็นการ ให้ อำนาจอย่างฟุ่มเฟือยและไม่เป็นการเคารพ หลักการของระบอบ ประชาธิปไตยที่ สภาซึ่งเป็นผู้แทน ของราษฎร ได้รับ ความหมายจากราษฎรและมายอมให้อำนาจ

ออกกฎหมายให้แก่ฝ่ายบริหารได้อย่างง่าย-คาย ทั้งที่ฝ่ายบริหารก็มีเครื่องมอยู่พร้อม แล้วเช่นการตราพระราชกำหนดเป็นต้น กระผมเห็นว่ามาตรา ๑๗๖ นี้อาจจะเอา ไปรวมกับวิธีการออกพระราชกำหนดก็ ได้ ไม่จำเป็นที่จะต้องมาบัญญัติเอาไว้เป็น พิเศษ และโดยเฉพาะจะเห็นได้ว่ามาตรา ๑๗๖ นี้เมื่อฝ่ายบริหารออกกฎหมายไป แล้วก็ใช้บังคับได้เช่นพระราชบัญญัติ แต่ ทว่าสภาไม่มีโอกาสที่จะมาแก้ไข หรือมา ให้ความเห็นชอบแก่กฎหมายนั้นภายหลัง ซึ่งผิดหรือแตกต่างกับวิธีการของพระราช กำหนดซึ่งฝ่ายบริหารออกไปแล้ว จะต้อง มาขอความเห็นชอบจากสภา ซึ่งแสดง ให้เห็นว่าสภายังคงมีอำนาจควบคุม การ ออกกฎหมายของฝ่าย บริหาร อยู่ ซึ่งเป็น หลักการที่ถูกต้องในระบอบ ประชาธิป-ไทย จากเหตุผลที่กระผมได้กราบเรียนมา ก็อยากจะขอฝากสภานี้ว่าเป็นการ สมควร หรือไม่ที่จะเขียนรัฐธรรมนูญให้อำนาจ นิติบัญญัติยินยอมมอบอำนาจซึ่งเป็นอำนาจ ที่สำคัญแก่ฝ่ายบริหารอย่างง่ายคายและ มีวิธีการที่จะให้อำนาจฝ่ายบริหารออกกฎ-หมายได้มากมายฟุ่มเฟือยหลายประการด้วย กันเช่นจะเป็นการสมควรหรือไม่กระผมก็

ขอกราบเรียนฝากเป็นข้อสังเกต และ อาจกล่าวได้ว่าในประเทศต่าง ๆ นั้นไม่มีประเทศใดที่จะให้สิทธิบัญญัติมอบอำนาจเช่นนี้เหมือนกับประเทศไทยได้ให้ไว้เลย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าถือว่าการอภิปรายหมวด ๑๑ ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ท่อไปบทเฉพาะกาลขอเชิญอภิปราย

นายเดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ : กระผมใคร่ขอกราบทูลถามท่านประธานกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นสำคัญสองเรื่อง คือเรื่องแรกเกี่ยวกับระยะเวลา ๑๘๐ วัน ซึ่งบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๑๗๘ กระผมวิตกอยู่ว่า ระยะเวลา ๑๘๐ วันที่ยาวไว้ คือเป็นเวลาประมาณ ๖ เดือนจะเพียงพอหรือไม่ ในการที่เตรียมการต่างๆ เพื่อจะใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ กระผมมองไปว่าในการใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น จะต้อง มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งฯ แล้วถ้าหากว่าเป็นไปตามวิถีทางระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องก็ควรจะมีเรื่องพรรคการเมืองเข้าไปด้วย

กระผมวิตกอยู่ว่า ระยะเวลา ๑๘๐ วันที่ยาวนี้จะทำได้หรือไม่ แล้วอีกประการหนึ่ง กระผมวิตกอยู่ว่า ในมาตรา ๑๗๗ ก็คือ ถึงจำนวนสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๑๒๐ คน ท่านประธานควรมีกรรมการประชุมของสภาน้องๆ ประชุมหนึ่งในสามก็ประชุมกันได้แล้ว คือ ๔๐ คน เป็นองค์ประชุม ในจำนวน ๔๐ คนนั้น ถ้าออกเสียงเกิน ครึ่งหนึ่ง ก็ผูกมัดเป็นเรื่องที่ทำหน้าที่รัฐสภาได้ กระผมไม่ทราบว่าจะทางกรรมาธิการได้คำนึงถึงข้อนี้หรือเปล่า เพราะว่ากระผมวิตกว่าจำนวน ๔๐ คนนั้น จะออกกฎหมายได้ระยะเวลาหนึ่งซึ่งเป็นเวลาประมาณ ๖ เดือน ขอกราบเรียนถาม

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ (ประธานกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ) : กำหนดเวลา ๑๘๐ วันนั้น จะแปรญัตติให้ยืดออกไปก็ได้ ที่คณะกรรมาธิการเสนอ ๑๘๐ วันก็นึกว่านานพอแล้ว แต่ว่าด้วยเหตุหลายประการ เพราะนอกจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งแล้ว ยังจะต้อง มีพระราชบัญญัติพรรคการเมืองอีกด้วย เพราะฉะนั้นกำหนดเวลานี้

นั้น จะแปรญัตติ ให้นำน ออกไปก็ไม่ขัด
ข้อง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้า
ถือว่าได้พิจารณา บทเฉพาะกาล ผ่านพ้น
ไปแล้ว ต่อไปนี้เหลือคำปรารภ จะมี
ท่านผู้ใดอภิปรายบ้างหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกอภิปราย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไป ก็เป็น
หน้าที่ ประชุมนี้ ได้พิจารณา ร่าง รัฐ-
ธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักรไทย จบใน
ครั้งที่ ๑ แล้ว ต่อไปข้าพเจ้าจะขอมติ
ที่ประชุมเห็นว่า สมควร จะรับร่าง รัฐ-
ธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะ
กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้ยกร่าง
แล้วไว้พิจารณาหรือไม่ ท่านผู้ใด
มีความควรรับไว้พิจารณา โปรดยกมือ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

ผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ลงมติรับร่าง-

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่ง
คณะกรรมาธิการยกร่าง รัฐธรรมนูญ ได้
ยกร่างเสร็จแล้วไว้พิจารณา

และต่อไปนี้จะได้ตั้ง คณะกรรมาธิการ
พิจารณาร่าง รัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ ซึ่ง
ประกอบด้วย คณะกรรมาธิการ จำนวน
๒๕ คน ขอเชิญเสนอได้

พลตรี สุข เปรมาวิน : กระผม
ขอเสนอ พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ
กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์

(มีสมาชิกรับรอง)

พลอากาศตรี ชตชัย สุวรรณ-
พฤกษ์ : กระผมขอเสนอ พลอากาศเอก
हरิน หงสกุล

(มีสมาชิกรับรอง)

พลโท บุญเรือน บัวจรรยา :
กระผมขอเสนอ นายสมภพ โทตระกิตย์

(มีสมาชิกรับรอง)

นายสมชัย เรืองไกร : กระผม
ขอเสนอ หลวงประกอบนิติสาร

(มีสมาชิกรับรอง)

นายเจริญ นิลทโร : กระผม
ขอเสนอ นายเกษม อุทยานิน

(มีสมาชิกรับรอง)

LIART

พลโท อัมพร จินตกานนท์ :
 กระผมขอเสนอ พลโท กฤษณ์ สีวะรา
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลโท ไสว ดวงมณี : กระผม
 ขอเสนอ หม่อมราชวงศ์กฤษฎ์ ปราโมช
 (มีสมาชิกรับรอง)

พระศุภยพากย์สุวัฒน์ :
 กระผมขอเสนอ พระยาอรรถการีย์นิพนธ์
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลเรือโท กมล สัตกะลิน :
 กระผมขอเสนอ พลเรือเอก หลวง
 ชำนาญอรอดยุทธ
 (มีสมาชิกรับรอง)

นายเจริญ ปัทมาโร : กระผม
 ขอเสนอ พลโท บุญเรือน บัวจรรุญ
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลโท อัมพร จินตกานนท์ : กระผม
 ขอเสนอ นายทวี แรงขำ
 (มีสมาชิกรับรอง)

นายสมภพ โหตระกิตย์ :
 กระผมขอเสนอ นายบุญชนะ อัครการ
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลโท ไสว ดวงมณี : กระผม
 ขอเสนอ พลตำรวจเอก ประเสริฐ
 รุจิรวงศ์
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลโท บุญเรือน บัวจรรุญ
 กระผมขอเสนอ พลโท เสาว เสนาณรงค์
 (มีสมาชิกรับรอง)

นายสมัช เรื่องไกร : กระผม
 ขอเสนอ พลเอก ประภาส จารุเสถียร
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลโท ไสว ดวงมณี : กระผม
 ขอเสนอ พลโท พงษ์ ปุณณกันต์
 (มีสมาชิกรับรอง)

พันเอก อรุณ ทวาทสิน
 กระผมขอเสนอ นายพจน์ สารสิน
 (มีสมาชิกรับรอง)

นายสมภพ โหตระกิตย์
 กระผมขอเสนอ นายมัญญ บริสุทธิ์
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลโท อัมพร จินตกานนท์ :
 กระผมขอเสนอ นายมัลย์ หุระนันท์
 (มีสมาชิกรับรอง)

นายเจริญ ปัทมาโร : กระผม
 ขอเสนอ พันเอก พระยาศรีวิสารวาจา
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลโท ไสว ดวงมณี : กระผม
 ขอเสนอ พลเรือโท ศรี ทาวราย
 (มีสมาชิกรับรอง)

LIRT

พลโท บุญเรือน บัวจรรยา :
 กระผมขอเสนอ พลตรี สุข เปรมาวิน
 (มีสมาชิกรับรอง)

พลโท อัมพร จินตกานนท์ :
 กระผมขอเสนอ พระยาสุนทรพิพิธ
 (มีสมาชิกรับรอง)

พระศุลยพากย์ สวมัณห์ :
 กระผมขอเสนอ พลโท อัมพร จินตกานนท์
 (มีสมาชิกรับรอง)

นายมนูญ บริสุทธิ์ : กระผม
 ขอเสนอ พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร
 (มีสมาชิกรับรอง)

ประธานสภาข้าราชการกรมบุญ :
 ครบ ๒๕ คนแล้ว จะมีท่านผู้ใดเสนอ
 ใครต่อไปอีกหรือไม่
 (ไม่มีสมาชิกเสนอ)

ประธานสภาข้าราชการกรมบุญ :
 เมื่อไม่มีท่านผู้ใดเสนอใครอีก ขอให้
 เลขานุการอ่านรายชื่อ

นาย ประเสริฐ บัณฑิตคุณ
 (ผู้ทำหน้าที่เลขานุการ สภาข้าราชการ
 กรมบุญ) : รายชื่อคณะกรรมการ
 พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญมีดังนี้ ๑. พลตรี
 พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิ-
 พงศ์ประพันธ์ ๒. พลอากาศเอก เจริญ

หงสกุล ๓. นายสมเทพ ไทระกิตย์
 ๔. หลวงประกอบนิติสาร ๕. นายเกษม
 อุทยานิน ๖. พลโท กฤษณ์ สีวะรา
 ๗. หม่อมราชวงศ์ศีกฤทธิ์ ปราโมช
 ๘. พระยาอรรณภกริณีพันธ์ ๙. พล-
 เรือเอก หลวงชำนาญอรรถยุทธ ๑๐.
 พลโท บุญเรือน บัวจรรยา ๑๑. นายทวี
 แรงชัย ๑๒. นายบุญชนะ อัคราการ
 ๑๓. พลตำรวจเอก ประเสริฐ รุจิรวงศ์
 ๑๔. พลโท แสง เสนาณรงค์ ๑๕.
 พลเอกประภาส จารุเสถียร ๑๖. พลโท
 พงษ์ ปุณณกันต์ ๑๗. นายพจน์ สารสิน
 ๑๘. นายมนูญ บริสุทธิ์ ๑๙. นายมาลัย
 หุวะนันทน์ ๒๐. พันเอก พระยาศรี-
 วิสารวาจา ๒๑. พลเรือโทศรี ดาวราย
 ๒๒. พลตรี สุข เปรมาวิน ๒๓.
 พระยาสุนทรพิพิธ ๒๔. พลโท อัมพร
 จินตกานนท์ ๒๕. พลตำรวจตรี สง่า
 กิตติขจร

ประธานสภาข้าราชการกรมบุญ :
 ตามข้อบังคับข้อ ๑๐๖ ในขบวนการมา-
 ติการ สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม
 ร่างรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติ
 ล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานกรรมมา-
 ติการ พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ภายใน

LIRT

กำหนดสามสัปดาห์นับแต่วันที่สภาฯมีร่าง-
รัฐธรรมนูญนั้นไว้พิจารณา

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปร
เป็นรายมาตรา

ในระหว่างที่ยังอยู่ในวาระที่ ๒ นี้
การประชุมพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ทำ
หน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญก็ต้องงคประชุม

ไปชั่วคราว จนกว่ากรรมวิธีการจะได้ทำ
งานเสร็จ แล้วเสนอต่อสภาเป็นวาระที่
๒ ข้าพเจ้าจึงจะได้ นัดประชุมสำหรับ
การร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

สำหรับวันนั้นหมดระเบียบวาระแล้ว
ข้าพเจ้าขอเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุม

ช. ทวีชัยชีวิต	อุดม พลอยสงวาลัย	ผู้จกรายงาน
จรูญ เจริญเกียรติ	โฉมเจลา สัพลากร	..
เจริญ ปัทมาโร	ฉันทนา ชานป้อม	..
ว. ถนอมกุลบุตร	สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ	..
วุฒิกศักดิ์เนตินาท	จำรงค์ ใจอ่อนนุ่ม	..
ก. อุทยานิน	สินธุ์ชัย ช่อสัจยัตติ	..
	อุทัย บุญยะหงษ์	..
	สมศรี บินชาเว็น	..
	เปรมจิต บุญยะกาญจน	..

ตรวจแล้ว วันที่ ๑๕ / มิ.ย. / ๐๘

สุชนันท์ จิตรภักดิ์
หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ประหยัต แดงอินทวัฒน์
หัวหน้ากองการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
รองเลขาธิการสภา ฯ

ประเสริฐ ปัทมสุคนธ์
เลขาธิการสภา ฯ

พลเอก หลวงสุทธีสารธนากร
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

